Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 236. Lwów, Niedziela dnia 15. Października 1922. Rok XL.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano

Pr...
Miesi...
1 70...
domu...
syłka...
w in...
Mk.
do...
Cena numeru 60 Mk.
Konto czekowe P. K. O. 140 501.
Reklamacje otwarte wolne od opłaty pocztowej.

REDAKCJA przy ulicy Ossolińskich l. 15. ADMINISTRACJA przy ulicy Chorążczyzny l. 26. — Redaktor przyjmuje wyłącznie między godziną 4—5. Biura Administracji otwarte codziennie od godz. 6 rano do 7 wieczór. — Adres dla telegr. „Kurjer" Lwów. — Rękopisów nie zwraca się. — Telef. redakc. 19.
W Warszawie prenumeratę przyjmują i pojedyncze egzemplarze sprzedają: Biuro dzienników „Promień" ul. Widok 19., oraz Adm. „Gazety Lud." ul. Świętokrzyska 17.

Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego" Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Ludność niepolska wobec wyborów,

W wyborach do I. Sejmu Rzeczypospolitej brali udział Niemcy i żydzi, i to tylko częściowo.

W obecnej walce przedwyborczej wzięły udział wszystkie tzw. „mniejszości narodowe", a więc i Rosjanie, nie emigranci oczywiście (przeciwnie, emigranci zapatrują się bardzo krytycznie na polityczne pociągnięcia różnych polityków, którzy pochodzą z warstwy, osadzonej przez carat na ziemiach naszych i rej wodzą między tą częścią prawosławnej masy, która więcej do Rosjan grawituje, niż do przedstawicieli narodowego ruchu białoruskiego czy ukraińskiego). Stworzono nawet blok mniejszości narodowych, w którym nienawiść do polskości kazała sjonistom podać rękę nacjonalistom pruskim i działaczom z pod znaku archijereja Eulogjusza.

Blok mniejszości narodowych nie działa na terenie Wsch. Małopolski. Tu kandydują sjoniści. Ludność ruska ma wstrzymać się od wyborów na rozkaz tak ukraińskich, jak i „russkich" prowodyrów. Tymczasem donoszą z prowincji, że wszędzie staje do wyborów ukr. „chłopska partja radykalna", partja zgody z Polską, w łonie komitetów wyb. komunistów też jest bardzo dużo Rusinów, Rusini biorą udział w wiecach polskich partji nienacjonalistycznych. Akt wyborczy okaże, ile tkwi siły w tym kierunku, który postanowił pracować w ramach realnych stosunków, ile rzeczywistego poparcia otrzymali ci politycy od ludu.

Choć z góry zaznaczyć trzeba, że wybory obecne wszędzie, nie tylko w naszej połaci Rzeczypospolitej, mogą przynieść skutki niespodziewane, a czysto przypadkowe. Ordynacja wyborcza dała głos warstwom politycznie niewyrobionym, łatwo ulegającym pewnym wpływom, jak kobiety, młodzież. Gdy pierwsze ordynacje wyborcze rodzącego się parlamentaryzmu europejskiego stawiały przed obywatela jednostkę, konkretną osobę, dziś staje abstrakcyjny numer, partja, dziś żąda się od obywatela samookreślenia się, jaki jego stosunek do całokształtu zagadnień społecznych. Takie żądanie abstrakcyjne może dać kapryśne rezultaty u niewyrobionego ogółu, przeciętnego przeindywidualizowanemi jednostkami.

Lecz najważniejszą okolicznością, która może wypaczyć jasny obraz prawdziwego układu sił na naszych kresach, jest terror ukraiński, a może raczej dyktatura paidokracji. Zwłaszcza, gdy rząd nie będzie umiał realizować swych zamierzeń, cofał się z przyznaniem się do obawy przed każdym zdecydowanym krokiem lub powierzał czynności, będące najintegralniejszą częścią władzy państwowej —, inicjatywie prywatnej. Dobrowolnie stawiamy się w rzędzie państw pobitych, którym traktaty odebrały pewne organy władzy. Bacznie jest tem konieczniejsze, że nie ulega żadnej wątpliwości, iż w miarę przybliżania się terminu wyborów terror rość będzie, będzie groził wszystkim, którzy chcą żyć w obecnych ramach.

Na innych obszarach Rzplitej sytuacja jest jasna. W b. zab. pruskim Niemcy pójdą ławą, zapowiadając, że ściślej skorzystają z prawa głoso-

Dywersja polityczna Anglii.

L. George uderzył w kwestję reparacyjną.

Komisja odszkodowań przyjęła do wiadomości projekt Bradbury'ego.

GŁÓWNYM PUNKTEM OBRAD — STABILIZACJA DEWIZ.

Paryż. (PAT.) „Journal des Debats" pisze: Stabilizacja dewiz niemieckich będzie głównym przedmiotem narad komisji reparacyjnej. Komisja bada plan wypracowany przez Sir Johna Bradbury'ego. Plan ten można uważać za bardzo śmiały. Jeżeli wogóle będzie on przyjęty, to należy się liczyć z tem, że wprowadzone będą do niego liczne poprawki. Wobec krytycznego położenia niemieckiego rynku dewiz, zarządzenia muszą nastąpić szybko. Komisja zdaje sobie z tego sprawę i przygotowuje się do powzięcia pilnych zarządzeń, które będą za kilka dni opublikowane.

5 LAT ZUPEŁNEJ WOLNOŚCI DLA NIEMIEC?

Paryż. (PAT.) 13. Komisja odszkodowawcza zbada na dzisiejszem posiedzeniu sytuację finansową Niemec. Redaktor dyplomatyczny Havasa dowiaduje się, że Bradbury zaproponuje sojusznikom, aby **w zamian za przeprowadzenie przez Niemcy reform finansowych zwolnić Rzeszę od wszelkich wypłat w naturze na 5 lat, począwszy od 1. stycznia 1923.**

Zdaje się rzeczą wątpliwą, czy rząd francuski zgodzi się na powyższą propozycję, wobec trwania moratorjum, oraz z powodu wątpliwości, jakie wzbudza pogląd na skuteczność reform finansowych, projektowanych przez Niemcy.

PROJEKT BRADBURY'EGO PRZYJĘTY.

Berlin. (PAT.) WBK. 13. „Zeitung am Mittag" donosi z Paryża, że komisja reperacyjna na ostatniem swojem posiedzeniu po dyskusji na temat spadku marki niemieckiej **przyjęła do wiadomości angielski plan sanacji.** Dzienniki poranne zapewniają, że plan angielski przewiduje zupełne uregulowanie niemieckich wypłat w gotówce na lat 5 i że Niemcy wręczą swoim wierzycielom weksle kasowe, z 5-letnim terminem obiegu. Każdy z aljantów będzie mógł niemieckie weksle kasowe dyskontować, jednak na własną odpowiedzialność. **Solidarna gwarancja aljantów nie jest przewidziana.**

Realizacja polityki francuskiej na Bl. Wschodzie.

„Oczyszczanie" Tracji dla Stambułu.

TURCY ZŁAMALI NEUTRALNOŚĆ CIEŚNIN.

Londyn. (PAT.) Z Konstantynopola donoszą, że oddział turecki złożony z 4.000 żołnierzy przekroczył nową linję graniczną na półwyspie Ismid, główny półwysep M. Azji (naprzeciw Konstantynopola. — Red.). Samolot angielski zmusił Turków do cofnięcia się na granicę strefy neutralnej (jeden lotnik 4 baony? — Red.). Jednocześnie wysłano telegram do Ismeda paszy i Kemala paszy z zawiadomieniem o naruszeniu zawartego układu.

PLAN OBSADZENIA TRACJI.

Konstantynopol. (PAT.) 13. Generałowie państw koalicyjnych postanowili wysłać komisję do greckiego komenderującego w Rodosto, gen. Niedora, aby ułożyć się z nim w sprawie opuszczenia Tracji przez wojska greckie i obsadzenia jej przez aljantów. Francuzi obsadziliby Adrianopol, Kirkilisse, Lille Burgas.

Anglicy: Rodosto, Keszan, Usun-Koepri.

Włosi: Czorlu. Do obsadzenia tych wszystkich miejscowości ma być użytych 7 batalјonów piechoty i dwa szwadrony jazdy. Wzdłuż prawego brzegu Maricy zajmą Włosi Dedeagacz. Anglicy Kuleli Burgas i Demotika, Francuzi Karagacz.

GRECJA PODPISZE WKRÓTCE UKŁAD W MUDANJA.

Paryż. (PAT.) Oficjalny tekst układu mudańskiego nadszedł wczoraj do Paryża. Rząd grecki zawiadomił, że w ciągu 3 dni podpisze układ.

L. GEORGE PRZYGOTOWUJE 3 MOWY.

Londyn. (PAT.) Dzienniki donoszą, że Lloyd George wyjeżdża do Manchesteru. Przed odjazdem będzie on prawdopodobnie na audjencji u króla. W sobotę wygłosi trzy przemówienia, w Salfordzie, w Blackboolu i Manchesterze. Charchill będzie przemawiał w przyszły wtorek w Bristolu.

„Daily Express" donosi, że **L. George jest za natychmiastowem przeprowadzeniem wyborów.** Odbędą się one prawdopodobnie 4. listopada.

Pr. 3/5/22. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek prokuratury przy sądzie, że treść czasopisma „Kurjer Lwowski" numer 233 z dnia 12/10. 1922 pod tytułem: „Aresztowania ukr. bojowców w ustępie: a) między słowami: jego manipulantka... a: Dotąd aresztowano; b) między słowami: 56 osób... a: Aresztowany Michał Stefanuk, zawiera znamiona występku z art. VII. ust. z 17/12. 1862 nr. 8/63 i § 24. ust. pras. z 17/12 1862 nr. 6/63 dzpp. uznał dokonana w dniu 11/10. 1922 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493. pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 dzpp. nr. 6 ex 1893 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 Mp. Lwów, d. 12. października 1922.
Niewiadomski.

wania, niż gospodarze tej ziemi. Zobaczymy, czy uobywatelenie Wielkopolan wygra tę jeszcze jedną kampanię z Germanja.

Blok mniejszości wśród mas żydowskich nie znalazł jednogłośności. Socjaliści — sjoniści i żyd. narodowcy — niesjoniści zwalczaja blok. przeciw niemu też są ortodoksi. Walka tą toczy się ze zwykłą jaskrawością.

Na kresach wsch. blok nie ma zbytnich szans. Trybuna rosyjska bloku „Warszawskoje Echo“ przypisuje to prześladowaniom władz polskich. Fakt, że czynniki tak poważne, jak duchowieństwo wyższe, jak organizacje, które czynnie i konkretnie pracowały dla Białorusinów czy Ukraińców stoją w opozycji do bloku, szerokie zaś warstwy ludu kresowego, ludzie „tutejsi“, wolą spółdziałać z temi ugrupowaniami polskiemi, które z nimi i dla nich pracowały nie od przedwyborczej kampanji, niż z blokiem, któremu nadają tonu, jak za naczyliśmy, Rosjanie „chełmskiego“ typu.

Mimo bardzo lojalnych odezw i zapewnień nie sposób nie odkryć z pierwszego rzutu obaw, że „blok“ ma tendencje antypaństwowe. Antypaństwową jest i opozycja pozablokowa, przynajmniej u żydów. To jest bardzo zrozumiałe. Nim myśl państwowa przeniknie masy odrębne językiem, rasą, religią, musi rdzeń państwa, narodowość większości przepoić się myśla państwotwórczą, w kierowniczych swych ugrupowaniach skrzepnąć moralnie i wytyczyć sobie wyraźny cel.

S. P.

—oo—

Przegląd światowy.

PRZED UPADKIEM CENTRALISTÓW SERBSKICH W SHS.

Gabinet Pasića przedłoży swą dymisję na pierwszem posiedzeniu Izby, które odbędzie się 17. bm. Zapewniają, że dymisja Pasića jest pożądana przez króla, który dopatruje się w działalności tego męża stanu oraz radykałów przeszkody dla pacyfikacji wewnętrznej kraju. O stanowisko prezydenta ubiegają się usilnie Pribićević i Dawidović, przyczem ten ostatni ma większe szanse wobec tego, że jest przychylnie usposobiony dla sprawy porozumienia z partją chorwacką Radića.

HINDENBURG KANDYDATEM NA PREZYDENTA RZESZY.

Kandydatem wysuwanym przez nacjonalistów niemieckich przy wyborach na prezydenta Rzeszy jest marszałek Hindenburg, który oświadczył, że kandydaturę przyjmuje. Wybór prezydenta odbyć się ma 3. grudnia br. Niemieckie stronnictwo ludowe domaga się odroczenia tego terminu do 1924 roku.

FRANCUSKA POLITYKA ZWYCIĘŻA DZIĘKI POPARCIU MAŁEJ ENTENTY I POLSKI. — DYPLOMACJA FRANCUSKA OCALIŁA LUDZKOŚĆ PRZED NOWĄ WOJNĄ ŚWIATOWĄ.

Deputowany Margaine (radykał) w Izbie dep. w sprawie polityki zagranicznej rządu zobrazował sytuację w chwili zebrania się konferencji genueńskiej. L. George był przekonany, że wobec poparcia udzielonego mu przez Włochy oraz pewnego chłodu, okazywanego Francji przez Stany Zjednoczone, znajdzie się Francja w Genui w odosobnieniu. Tymczasem stało się zupełnie coś przeciwnego. Ponieważ **państwa Małej Ententy zgrupowały się dokoła Francji,** zrodziła się nowa Europa, która podjęła tradycyjna nić historji przeszłej. **Narody polski, czeski i jugosłowiański** zrzuciły w następstwie wielkiej wojny jarzmo niemieckie i powstały jako odrębne państwa na zasadzie traktatów, które położyły kres wojnie. Narody te **widzą w polityce angielskiej tendencję do przejścia do porządku nad traktatami i dlatego grupują się dokoła Francji.**

W dyskusji nad ogólną polityką rządu, Margaine wyraził przypuszczenie, że wojska francuskie wkroczyły do strefy neutralnej w ślad za wojskami angielskiemi, a to na rozkaz rządu francuskiego. Poincaré oświadczył, że wojska francuskie zostały wysłane do Czanaku bez uzyskania na to zgody rządu francuskiego, który natychmiast skoro się tylko o tem dowiedział, nakazał wycofanie, co też natychmiast się stało. Poincaré podkreśla w dalszym ciągu, że wydanie tego rozkazu było inicjatywą rządu i chlubi się tem, że jego zdaniem był jednym z tych, którzy najbardziej przyczynili się do ocalenia pokoju. Po porozumieniu się z francuskim sztabem generalnym zwróciłem natychmiast uwagę sojuszników i nalegałem na to, że **jeżeliby tylko jeden strzał został oddany, to mogłaby w następstwie tego wybuchnąć powszechna wojna.** Zaznaczyłem, że wojny prowadzone w roku 1912 oraz 1914 wskazują na to, czem może się stać wojna, która wybuchnie na Bałkanie. „Jestem szczęśliwy, że nie przyszło do żadnych zajść, gdyż najmniejszy wypadek mógłby spowodować katastrofę“ — zakończył Poincaré.

—oo—

Wybór marszałka Sejmu śląskiego

Katowice. (PAT.) Drugie posiedzenie Sej[mu] zagaiła przewodnicząca Omańkowska. Po odc[zy]taniu depesz powitalnych przystąpiono do ob[rad] nad regulaminem. Referował pos. Wolny, [...] dniając niektóre postanowienia regulaminu. [Na] wniosek pos. Korfantego przystąpiono do dysku[sji] sji nad poszczególnymi artykułami. Przy art. [...] pos. Szczeponik (klub niemiecki) skarżył się, [że] regulamin uszczupla prawa języka niemieckiego [...] przewidziane w konwencji genewskiej. Nast[ępnie] w głosowaniu **en bloc przyjęto regulamin** w[raz] **z poprawkami** i dodatkami.

Przystąpiono do wyborów prezydjum Sejmu, przyczem wybory te na wniosek pos. Korfantego przeprowadzono sposobem uproszczonym. [Mar]**szałkiem Sejmu został wybrany pos. Wolny** [...] głosami, przyczem 5 wstrzymało się od głosowa[nia]. Po objęciu przewodnictwa marszałek Wo[lny] wygłosił następujące przemówienie: Wyso[ka] Izbo! Dziękuję za zaufanie, jakiem mnie Panowie obdarzyli, wybierając mnie pierwszym marsz[ał]kiem Sejmu śląskiego. Zapewniam Panów, że [w] urzędowaniu swojem będę sprawiedliwy i **bezpartyjny.** Będę się starał pracować tak, [aby] wszyscy z mego urzędowania byli zadowoleni. Zdaję sobie z tego sprawę, że urzędowanie napotka na poważne trudności. Dopiero co min[ęła] walka partyjna wyborcza, a już żyjemy znowu [w] czasie walki partyjnej, w czasie wyborów Sejmu i Senatu Rzpltej. Czeka nas praca trud[na]. Wszakże mało który z nas był posłem, k[ażdy] musi się wprawiać. Mamy do spełnienia zad[ania] nadzwyczajnie trudne. Są najróżnorodniejsze s[pra]wy, które załatwić musimy. Mamy zastanowić [się] nad tem, jaki ma być ustrój władz administra[cyj]nych u nas, mamy się zająć kwestją, w jaki [spo]sób Sejm śląski ma być wygrany, z ilu ma składać posłów, mamy wybrać radę wojewódzką, mamy ustalić zakres jej działania, mamy się [za]stanowić nad tem, **czy mają być nadal w[...] obszary dworskie,** urzędy odbudowy i powiat[owe] oraz inne instytucje. Musimy uregulować s[ąd]nictwo. Chcemy pracować, chcemy być po[moc]nymi w tej pracy dla całego naszego ludu [nie] tylko śląskiego, lecz całej Rzpltej Pols[kiej], **wszystkich jej barw, wyznań i narodowości.** [Mu]simy dbać o to, aby ugruntować wolność i p[otę]gę Rzeczypospolitej, aby po naszą wolność [nie] sięgnęła ręka chciwa (brawa). Chcąc pracować [w] ten sposób będziemy pracowali dla tych, któ[rzy] po nas będą i pokażemy, że kochamy cały na[ród], wszystkie przeszłe i przyszłe pokolenia. Oby[...]

HJALMAR BERGMAN. 80

Ostatnia wola jaśnie pana.

Ze szwedzkiego przełożyła Józefa Klemensiewiczowa.

(Ciąg dalszy).

— Que le diable m'emporte! Widzi, to ten sen winien. No tak... Hihi! — śmiał się, a duży jego brzuch skakał od śmiechu, albo może ze zdenerwowania. — Laskę! Teraz jesteśmy gotowi. Prise s'il vous plait. Zresztą daj mi całą tabakierkę. Dostaniesz ją napowrót.. Tak, tak. Komisarz policji na Rogershofie... laskę... no, dobrze. Przyjmiemy go w bibljotece. Bądź tak dobry i powiedz siostrze i komisarzowi, jak nazwisko? Co? Valquist? Dobrze, będę miał zaszczyt przyjąć pana komisarza Valquista! Allons, mon cher.

Jaśnie pani była już w bibljotece. Z rozpostartemi ramionami biegła swojemu kochanemu braciszkowi naprzeciw. Lecz w połowie drogi stanęła, a ramiona jej opadły.

— Rogerze — odezwała się głębokim altem — gniewasz się na mnie?

— Pas du tout, pas du tout, ma cherie. — Zachichota — teraz, jak często, mylisz się zupełnie co do moich uczuć...

— Wikberg zameldował:

— Pan komisarz Valquist.

Był to niski, krępy, niezgrabny mężczyzna z bujnymi, jasno-blond wąsami, o olbrzymich ramionach, olbrzymich rękach i nogach.

— Dzień dobry, mój drogi komisarzu. Proszę usiąść... Ja postoję, postoję chętnie, wszak leżę całymi dniami. Byłoby mi bardzo miło widzieć go, mój drogi, gdyby powód nie był tak djabelnie śmieszny. Nie, proszę usiąść, mówię.

Komisarz usiadł blisko drzwi.

— No, mój drogi, opowiedziano mu straszną, zbójecką historję o jakimś strzale, który dano —

— Rogerze — przerwała mu jaśnie pani.

— Ma chere, pozwolisz sobie zwrócić uwagę, że to na razie jest rozmowa między panem komisarzem a mną. Niestety, dość śmieszna, ale w każdym razie muszę cię prosić — No, panie komisarzu, cośmy tedy słyszeli?

— Ja — zaczął tamten, przybierając tak wyniosłą i urzędową minę, na jaką pozwalała świętość miejsca i obecność barona — jaśnie pani Hyltenbusowa oskarżyła nicjakiego Jakóba Enberga, tu zamieszkałego. Zdaje się, że ni mniej ni więcej zachodzi tu usiłowane morderstwo, którego się dopuścił.

— Bien. A jakież jest jego zdanie?

— Zdanie?! Nie mogłem sobie przecież jeszcze wyrobić żadnego sądu.

— Mon Dieu!... jaśnie pan począł się denerwować. — Cóż on zamierza przedsięwziąć, mój dobry człowieku?

— A, tak... to mogę powiedzieć. — I komisarz zaczął gładzić swoje twarde włosy. — Zamierzam spełnić swój obowiązek i rzeczonego Enberga aresztować.

— Pięknie... o ile dobrze rozumiem, chce tu wkroczyć na skutek doniesienia mojej siostry.

— Tak jest.

— Dobrze, a zatem proszę, by jaśnie pani w mojej obecności powtórzyła swoje doniesienie.

— Ani myślę.

— Powody, jeżeli wolno prosić?

— Powody? ależ, Rogerze, co myślisz? ja zrobiłam doniesienie? Myślisz, że ja nic nie robię, tylko chodzę i urządzam donosy?

— W tej chwili prawie tak wygląda. Ale nie cieszyłby się więcej odemnie, gdyby się wszystko okazało czystem nieporozumieniem. A zatem, panie komisarzu, jak pan słyszy, siostra nie zrobiła doniesienia.

Urzędnik kręcił się niespokojnie na krześle, skrobał się w plecy.

— Nie pojmuję, jak jaśnie pani może utrzymywać coś podobnego.

— Czy może pan twierdzić, panie komisarzu, że ja owego Enberga oskarżyłam o usiłowane morderstwo?

Komisarz stracił cierpliwość: — Nie, ter[az] proszę mnie posłuchać, moja dobra pani...

— Co za sposób, Rogerze!

Jaśnie pan wyglądał wcale zadowolony.

(C. d. n.)

—oo—

w tej myśli pracowali, Wysoka Izbo. Tego życzy nam cała ludność nasza i cała Rzeczpospolita Polska.

Po mowie marszałka przystąpiono do wyboru wicemarszałków. Wicemarszałkami obrano: 1. Pant (Niemiec) 36 głosami, Grajek (NPR) 44 głosami, Rakowski (Blok narodowy) 35 głosami i Bniszkiewicz (PPS) 44 głosami. Następnie wybrano 8 sekretarzy. Na tem posiedzenie zamknięto. Następne posiedzenie we wtorek o godz. 2 popoł.

Dalsze zmiany w przedstawicielstwie Polski w Moskwie

PROJEKT ZNIESIENIA DELEGACJI REPATR.

Warszawa. (Tel. wł.) (G.) Dnia 6. bm. wyjeżdża do Moskwy p. Roman Knoll, mianowany charge d'affaires przy rządzie sowietów. W związku z wyjazdem p. Knolla i powrotem z Rosji komisji rewizyjnej tamtejszych placówek dyplomatycznych i konsularnych, mówi się o daleko idących zmianach personalnych w Moskwie. Między innemi ma być zniesioną delegacja repatriacyjna, a na miejsce jej utworzony referat repatrjacyjny przy poselstwie polskiem.

REPRESJE ROSYJSKIE WOBEC POLSKIEJ DELEGACJI.

Warszawa. (Tel. wł.) (G.) Nadeszła tu wiadomość, że władze sowieckie aresztowały optanta polskiego, p. Adama Falińskiego, który w oczekiwaniu na wyjazd do kraju, pracował w piotrogrodzkiej ekspozyturze polskiej delegacji komisji reewakuacyjnej i specjalnej.

Pomimo kategorycznego żądania kierownika ekspozytury prof. Ussady władze sowieckie nie podały powodu aresztowania i protest nie odniósł na razie żadnego skutku.

Jest to już drugi wypadek bezprawnego postępowania władz sowieckich wobec personalu polskich delegacji, przeprowadzających wykonanie traktatu ryskiego odnośnie do zwrotu polskich zabytków. Nie licujące z powagą państwa postępowanie czynowników bolszewickich oświetla jaskrawo szczerość sowieckich chęci wykonania przyjętych na się zobowiązań.

Współzawodnictwo Rosji z Wk. Ententą.

GÓRNE ZAMIERZENIA SOWIETÓW.

Moskwa. (PAT.) 13. Cziczerin, omawiając w „Izwiestjach“ ekonomiczną i polityczną sytuację stwierdza, że sytuacja ta każe Rosji wziąć czynny udział w życiu politycznem świata. Rosja sowiecka — zdaniem Cziczerina — jako światowa siła polityczna winna wywierać wpływ na ekonomiczne i polityczne zagadnienia życia międzynarodowego.

—oo—

Strajk telefoniczny w Warszawie zakończony.

NAMIĘTNY PRZEBIEG STRAJKU.

Warszawa. (Tel. wł.) (G.) Dyrektor telefonów wywiesił wczoraj rano na drzwiach centrali zawiadomienie, w którem opierając się na ogłoszeniu z dnia 9. bm. zarządził zwolnienie wszystkich telefonistek i przystąpił do angażowania nowego personalu. Część byłych telefonistek, które są zadowolone ze służby może starać się o ponowne przyjęcie i składać odpowiednie pisemne podania do zarządu telefonów.

Ogłoszenie to wywołało wśród pracowników telefonów zrozumiałe rozgoryczenie.

O godz. 7 rano wszedł na stację telefoniczną dyr. telef. Olędzki w asystencji oddziału policji i wojskowej służby łączności i zawezwał obecne na stacji telefonistki do opuszczenia miejsca pracy. Dyżurujące telefonistki nie zgodziły się na to. Wobec tego żołnierze służby łączności objęli aparaty wolne, a przy każdej dyżurującej pannie postawiono policjanta. Inne oddziały policji obsadziły wejście, nie wpuszczając nikogo do gmachu. Około godziny 10 rano przybyło na stację kilkadziesiąt telefonistek wojskowych, które, jak to objaśnił por. wojsk łączności obecny na sali, miały obsługiwać aparaty rządowe, mimo, że dawny personal pełnił przy nich służbę bez przerwy.

Cała ta sprawa wywołała wzburzenie wśród pracowników telefonicznych, które poczęło się udzielać szerokim kołom robotniczym. Dziennikarzy, którzy około pierwszej popoł. starali się dostać do budynku, celem poinformowania prasy prowincjonalnej, na stację nie wpuszczono. Opowiadano, że przyszło do bijatyki pomiędzy telefonistkami cywilnemi a wojskowemi, w której miały odnieść zwycięstwo telefonistki cywilne, przy neutralnem zachowaniu się policji. W godzinach popołudniowych interwenjowało ministerstwo pracy. Na posiedzeniu delegatów strajkujących i zarządu telefonów pod osobistem przewodnictwem min. Darowskiego, zwołanej celem wyjaśnienia napiętej sytuacji i położenia kresu przewlekającemu się bezrobociu telefonicznemu, udało się zlikwidować strajk po zaręczeniu ze strony ministra pracy, że większość zasadniczych żądań telefonistek będzie spełniona. O godz. 5.30 strajk został definitywnie zakończony.

PROGRAM UROCZYSTOŚCI KORONACYJNYCH RUMUŃSKIEJ PARY KRÓLEWSKIEJ.

Bukareszt. (PAT.) W niedzielę 15. bm. rano rodzina królewska przybędzie do Alba-Julia, gdzie oczekiwać na nią będzie prezydent rady ministrów w otoczeniu członków gabinetu. Para królewska po ceremonji powitania odjedzie w powozach do katedry, eskortowana przez generałów jadących konno. Następnie odbędzie się ceremonja odczytania proklamacji królewskiej. Po wielkim bankiecie nastąpi rewja wojskowa, a wieczorem odjazd do Bukaresztu. Na dworcu kolejowym uroczyste powitanie, poczem uformuje się pochód królewski. Pochód uda się do kościoła katedralnego. O godz. 14 przedefiluje przez ulice miasta **wielki pochód historyczny**, który przedstawiać będzie różne fazy rozwoju historycznego Rumunji. Wieczorem odbędzie się obiad galowy w pałacu królewskim, we wtorek 17. bm. przyjęcie misji zagranicznych i ciała dyplomatycznego.

Następnie **10.000 burmistrzów** i naczelników gmin ze wszystkich prowincji Królestwa złoży hołd parze królewskiej, która wyda dla nich w parku Karola bankiet, dla urządzenia którego potrzebne jest ustawienie stołów, których długość wyniosłaby razem 3 kilometry, gdyby je ustawić jeden obok drugiego. O godz. 17 nastąpi przyjęcie członków parlamentu, wieczorem zaś odbędzie się przedstawienie galowe w teatrze narodowym. Z okazji koronacji będzie wydany dekret amnestyjny dla przestępców, z wyjątkiem przestępców skazanych za zdradę główną i za zbrodnie przeciw bezpieczeństwu państwa, tudzież spekulantów.

—oo—

Dr. EUGENJUSZ MELLER.

Władysław Syrokomla.

(W 60 rocznicznicę śmierci jego 15 września).

Z pośród plejady znamienitych poetów naszych, dla których bożyszczem była przyroda polska z swojemi kwiecistymi łanami, złotemi polami, i szumiącymi borami, należał Władysław Syrokomla, syn Litwy, piewca siół wileńskich, bard i wajdelota puszcz kowieńskich, — do pisarzy zapoznanych a przez współczesnych zapomnianych nawet. Dziwną jest zaiście rzeczą, iż o tym lirniku wioskowym wie się u nas zazwyczaj mało, po macoszemu prawie obchodzi się z nim pokolenie dzisiejsze, chociaż Litwini stawiają go zaraz po trójcy wieszczów naszych. A dzieje się to dlatego, ponieważ za życia swego nie zaznał Syrokomla ni sławy, ni wziętości. W ojczyźnie Olgierdów dokuczali mu ziomkowie, zatruwali krótki żywot pieśniarzowi „pól i siół i Wilna“, z nadmierną surowością krytykowali słabości jego, bojkotowali jego „Zgon Acerna“, odsuwali się odeń w dniach nędzy jego i przyczynili się do złamania jego życia wtedy nawet, kiedy stanął u zenitu twórczości. Wiadomo bowiem, że Syrokomla na Litwie szczególnie, nie gdzieindziej, zaznał sporo goryczy i rozczarowania i nic dziwnego zatem, że po haniebnej dla narodu śmierci jego, stał się popularny bardzo i bliski sercu każdego syna z nad Niemna...

Prócz sumiennej, acz skąpej monografji A. Drogoszewskiego, nie mamy dotychczas poważniejszej i źródłowo bez zastrzeżeń opracowanego dzieła krytycznego o Syrokomli, oświetlającego literacką działalność jego. Wszak zbiór wspomnień J. J. Kraszewskiego lub pretensjonalnie opracowana rozprawa lapidarna Spasowicza, albo wreszcie Korotyński go obszerniejsze a ciekawsze studjum o „pieśniarzu siół litewskich“, zawierają tyle błędów rzeczowych odnośnie do dat i faktów biograficznych, że mimowoli nasuwa się pytanie, dlaczego współczesność ocenić go nie chce należycie i postawić go na Panteonie polskich wielkości?

We wszystkich tych essajach o Syrokomli brak bowiem aut krytyzmu badaczy na niedokładnym ponoś materjale operających się, przemilczając chórem o najważniejszym epizodzie z życia jego, stanowiącym znamienny zwrot w okresie „poetyckiego milczenia“ wioskowego lirnika. Nie bez wpływu na twórczość Syrokomli pozostała tragiczna a głęboka miłość jego, która ku końcowi krótkiego życia poety rozpaliła serce jego żarzącej do bieli: Niejaka pani K., gwiazda wileńskiego teatru, zjawiła się nagle w r. 1857 na ciernistej drodze pieśniarza, który kryzys psychiczny i rozkład ducha u niego spowodowawszy, zamknęła mu usta złote do pieśni serdecznej, w tej to właśnie epoce niestety, kiedy żniwo „w połowie zaledwie rozżarzyło się“ dla spichlerza twórczości. Kroniki i zapiski ówczesne przemilczają dziwnie o stosunku obojga tych ludzi, w każdym razie, opierając się na luźnych donosach i listach do Chęcińskiego przezeń pisanych, wysnuć można mozajkowy obraz tej sielanki. Lecz lazur nieba i ożywcze słońce, podczas ery miłości wyśnione, nie trwały długo, ponieważ sam poeta pisał o sobie... czuję, że powinienem napisać **pogardzam**, a ja kocham nad siebie, nad świat, nad wszystko...“, jakkolwiek skądinąd Kraszewski wyznaje iż „...tam, gdzie uśmiech go witał i gdzie go kaprys czyjś albo próżnostka wabiła, jemu się zdawało, że go wiekuiste ciągnie przywiązanie, że go ofiar pełna chwyta miłość...“

Charakterystycznem, nie spotykanem nigdzie zjawiskiem w literaturze świata jest ów osobliwy, niesamowity zastój twórczości poety podczas okresu rozkwitającej miłości. Lutnia Syrokomli zamarła dziwnie w dniach rozkosznych rozmarzeń, żaden wiersz nie zrodził się z pod pióra poety; sin tak jeno czterech ścian domostwa wiejskiego przygłuszał akordy uczuć jego gorących, namiętnych, — uczuć, które życie jego późniejsze zwichnęło, złamało, zniszczyło. W 34 roku życia przeszedł bard litewski kryzys najokropniejszy, zwrot pożerający duszę i wysysające plazmę wątłego zdrowia do tego stopnia nawet, że w nałogu pijaństwa szukał ukojenia i narkozy odurzającej dla cierpkiego bólu. Przy kielichu zwykłej gorzały, przesiadywał dni całe, smętnem załzawionem okiem w dal zapatrzony wzywał drżącemi usty odlatujące szczęście. Zamilkł jego bardon, z głębi którego wyczarowywał ongiś obie baśnie o kwietnych polach, woniejących łąkach i szemrzących gąszczach litewskich. I słusznie zauważył Kraszewski, że „...powolnem samobójstwem doszedł do mogiły...“

Wrodzona skromność nadomiar i nieufność we własne siły spowodowały, że Syrokomla, mimo duszy poetyckiej i niepośledniego daru wierszowania nie dorósł skrzydłami polotu do wielkości świat podbijającej. Wprawdzie nazwisko Syrokomli wtenczas już rozbrzmiewało sławą lubianego i popularnego „lirnika“ poza ciasną Mińszczyzną i prowincjonalną stolicą Wilnem, to jednakowoż zawdzięczył ją nie poematom swym epicznym, którym zazwyczaj brakło twórczego ciepła do prawdziwego dojrzewania, ale wypadkom czysto politycznej natury. Nastał bowiem na Litwie czas, kiedy po ospałej bierności ogólnej z areny zachodniej kultury zawiał wiatr nowych idei wyzwoleńczych po zapadłych zakątkach nawet. Hasło to wyzwolenia ludu wieśniaczego z pod jarzma

KRONIKA POLITYCZNA.

Warszawa. (Tel. wł.) (G.) Wczoraj powrócił do Warszawy nuncjusz papieski monsignore Lauri. Wbrew informacjom min. spraw zagr. monsignore Lauri wraz z posłem polskim przy Watykanie byli na audjencji u papieża w sprawie zawarcia konkordatu polsko-papieskiego.

Warszawa. (Tel. wł.) (G.) Premjer Nowak przyjął wczoraj przybyłego z Drezna min. pełnomocnego p. K. Olszewskiego, pod którego przewodnictwem toczą się obecnie rokowania polsko-niemieckie.

Następnie został przyjęty pos. polski w Berlinie p. Madejski i komisarz generalny w Gdańsku p. Płuciński, który dziś odbędzie szereg konferencji w sprawach administracyjnych W. M. Gdańska.

—oo—

Wiadomości telegraficzne.

Najbliższe posiedzenie Rady ministrów odbędzie się w nadchodzący poniedziałek (Tel. wł.) (G.) Warszawa.

Z pobytu min. Kumanieckiego w Krakowie. W dalszym ciągu swoich wizytacji urzędowych zwiedził min. Kumaniecki w towarzystwie kuratora Owińskiego i sekretarza dr. Fryługa szkoły krakowskie, kursa białoruskie w Łobzowie. Dnia 11. bm. minister zwiedził szkoły w Rakowicach i Zielonkach. Z przyjęć, jakie przedstawiciele władz państwowych urządzili na rzecz ministra zasługuje na wyróżnienie obiad, wydany przez kuratorjum okręgu szkolnego krakowskiego, dyrektorów szkół średnich państwowych i prywatnych oraz inspektorów szkół powszechnych. Krótkiem przemówieniem przywitał ministra kurator Owiński. Z kolei zabrał głos minister, podkreślając, że karta historji jeszcze się nie obróciła. Stoi jeszcze pionowo. Musimy pilnie baczyć, abyśmy tej chwili, w której żyjemy nie przeoczyli, abyśmy nie wypuścili z ręki niczego, co nam los daje. **Stare hasła i stare wierzenia są już obecnie u kresu swego epilogu.** Idzie wielki przewrót w pojęciach, zmieniają się poglądy na istotę prawa. W literaturze i sztuce widzimy dążność do znalezienia nowych prawd. Szybkość i forma przełomu zależy jedynie od prowadzących talentów. My Polacy baczyć musimy, żebyśmy znowu nie przyszli zapóźno. Minister oświadcza, że on chce być tym, który pójdzie naprzód, wraz z myślą ogólnoeuropejską i złamie co złamać trzeba, aby się nie spóźnić. (PAT.)

Strajk w przemyśle czeskim. W Morawskiej Ostrawie położenie strajkowe nie zmieniło się. Cały przemysł okoliczny zagrożony jest brakiem węgla. Między innymi olbrzymie huty stalowe w Witkowicach oraz fabryki chemiczne w Przywozie mają stanąć. Dyrekcje tych przedsiębiorstw zwróciły się z prośbą do organizacji górniczych o przydział węgla. Górnicy prośbie odmówili.

„pańszczyzny" odezwało się głośnym rezonansem w w duszy mińskiego barda; on to więc, Syrokomla, odrazu, samorzutnie niby, stanął po stronie słusznej sprawy, jako szczery a namiętny zarazem rzecznik demokratyzmu. Uszczepliwemi satyrami i zjadliwą ironją chłostał „stany pańskie", narażając się przytem na niemałą wrogość ze strony możniejszych sąsiadów i ludzi wpływowych. Ideę wyzwolenia uciśnionego chłopstwa propagował namiętnie z młodzieńczą werwą i świętem oburzeniem, nie szczędząc przytem przekonywujących słów i siły w docinkach pod adresem Ign. Chodźki, wiceprezesa w komitecie wileńskim, w chwili, kiedy większość głosowała za utrzymaniem pańszczyzny. Wówczas to lawą peror katońskich piętnował „krzykaczy", którzy „....błotem rzucali na szlacheckie miano" i „kajdany ludu pismem utwierdzili..." Wiersz ten z r. 1872 pochodzący nie był publikowany nigdzie, podawany był jedynie z ust do ust, lub przepisywany lub deklamowany na całej Litwie, przysparzając mu tą niezwykłą drogą największą popularność i miano „wiejskiego polityka"

A gdy 15 września 1862 r., mając lat 39 bez mała, zamknął oczy na wieki, zrozumiał świat litewski i polski, że stracił jednego ze swych wielkich synów. Lecz nie ulżyły mu nędzy życiowej ani ów zamarłe skronie jego zdobiący wawrzyn, ani owe w „Requiem" rozmodlone dzwony na wszystkich kościołach ziem piastowych i kiejstutowych, ani nawet świeża mogiła, usypana dłońmi miłujących współbraci, ziemią tych pól wonnych, których kochał i pieścił pieśniami swej muzy — bo umarł w zaciszuym zakątku swojej Borejkowszczyzny, gdzie przegryzał jeno chleb cierpki, ciężko zdobyty i żmudnie...

—oo—

Na horyzoncie wyborczym.

LISTA KOBIET DO SEJMU I SENATU.

Związek kobiet polskich wydał odezwę wyborczą, w której m. in. pisze:

Żadna z partji politycznych, występujących we Lwowie, nie wysunęła kandydatury kobiecej na pierwsze miejsce, żadna nie zapewniła jej nawet prawdopodobieństwa wyboru.

Zrównane w niebezpieczeństwach i męczarniach w okresie niewoli i wojny — w czasie pokoju nie jesteście zrównane w korzystaniu z praw, jakie wam przyznano.

Najświętsze z praw obywatela — możność współpracy nad dalszą budową wolnej, niepodległej Ojczyzny zostało Wam tym sposobem zaprzeczone, dostęp do Izb prawodawczych zatamowany.

A stoi przed wami ogrom zadań pierwszorzędnej wagi: Równouprawnienie i ochrona pracy kobiet. Ochrona macierzyństwa. Reforma wychowania kobiecego. Reforma więziennictwa. Walka z alkoholizmem, prostytucją i handlem żywym towarem.

Walka z chciwością, nadużyciami, nieuczciwością.

Wniesienie w atmosferę życiową Polski odrodzonej pierwiastków czystości.

Skupienie się narodu całego przy sztandarach własnego Państwa.

Oto najważniejsze i najogólniej ujęte postulaty. By przyśpieszyć realizację choć części tych zadań Związek Kobiet Polskich, powołany do życia z inicjatywy Klubu Politycznego Kobiet Postępowych przy udziale innych ugrupowań kobiecych stawia do głosowania w okręgu wyborczym m. Lwowa do Sejmu listę wyłącznie kobiecą. Na liście tej umieszczono następujące nazwiska: 1. Marja Jaworska, nauczycielka, 2. Helena Ceysingerówna, literatka i dziennikarka, 3. Jadwiga Tomicka, literatka.

Lista do Senatu: 1. Jadwiga Tomicka, 2. Michalina Mościcka.

Celem omówienia kandydatur i rozważenia programu Związek Kobiet Polskich wzywa Polki wszystkich stanów na wiec w niedzielę 15. października o godz. 6 w sali Ratusza miejskiego.

Kalendarzyk historyczny.

CO SIĘ STAŁO W DNIU 14. PAŹDZIERNIKA?

W r. 1672 Sobieski pobiła Tatarów pod Kałuszem. — W r. 1698 elektor brandenburski Fryderyk obsadza Elbląg. — W r. 1758 bitwa pod Hochkirchen. Fryderyk zadaje klęskę Austrjakom. — W r. 1806 zwycięstwo Francuzów pod Jeną i Auerstaedt. — W r. 1809 pokój między Francją a Austrją. — Andreas Hofer składa broń. — W r. 1888 odsłonięcie pomnika Szekspira w Paryżu. — W r. 1904 umiera król saksoński Georg. — W r. 1912 hr. Zeppelin zdobywa rekord, odbywszy 31-godzinną podróż bez zatrzymywania się.

CO SIĘ STAŁO W DNIU 15. PAŹDZIERNIKA?

W r. 70 p. Chr. urodził się Wirgiljusz. — W. r. 1384 koronacja królowej Jadwigi na zamku krakowskim. — W r. 1591 umarł Grzegorz XIV. — W r. 1608 urodził się Torricelli, wynalazca barometru. — W r. 1795 urodził się Fryderyk Wilhelm IV. król pruski. — W r. 1817 umarł Kościuszko. — W r. 1840 z wyspy św. Heleny wywieziono zwłoki Bonapartego. — W r. 1892 Rosja i Chiny zawierają układ telegraficzny.

—oo—

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś rz. kat. Kaliksta pap.; gr. kat. Pokr, P. B. ... rz. kat. A. 19 po Św. gr. kat. N. 19 po Sosz. Wsch. słońca 6·45 zachód 4·36.

Repertuar Teatru Wielkiego.

Początek przedstawień o g. 7·30 wiecz.

Sobota o 3·30 popoł. „Barbara Radziwiłłówna" — wieczór „Traviata".

Niedziela o g. 3·30 pop. „Wesele Fońsia" — wiecz. „Rigoletto".

Poniedziałek „Ta która przeszła bez śladu" Kistemaeckersa, dramat w 4 aktach (premiera).

Repertuar Teatru Nowości.

Sobota „Taniec szczęścia".

Niedziela i poniedziałek „Bajadera".

Mały teatr miejski:

Sobota i niedziela »Powrót«.

Poniedziałek „Ósma żona Sinobrodego".

Teatr art.-lit. „Ul" Ossolińskich 10. od ... do 14 października r. b.

Program V. Występy Andy Kitschman i ... Windheima; Część koncertowa: Sketch z paryskiego Grand Guigniola, „Przewodnik śmierci". Farsa z repertuaru Orfeum Budapest. „Bohater z kawiarni de la p..." Początek o godz. 8-mej wieczór. W poniedziałki i pi... ki za okazaniem legitymacji urzędniczej 30% zniżki.

Biuro Koncertowe M. Tuerka. Wtorek ... października: A nold **Földesy**, Wiolonczelista. Piątek ... października Stanisława Korwin-Szymanowska. Wi... pieśni francuskich, rosyjskich i włoskich.

We Lwowie.

— **Z Uniwersytetu Ludowego im. A. Mickiewicza.** Popularne wykłady, które w ubiegłym ... ku szkolnym ściągały tłumy słuchaczy do zna... „żółtej sali" wykładowej przy ul. Bourlarda 5 ... poczną się w listopadzie br. Obok tych luźn... wykładów organizuje Uniwersytet Ludowy wsp... nie z Instytutem technologicznym dla sfer ro... niczych i rzemieślniczych systematyczne kur... matematyki (rachunkowości), fizyki, geografi... szczególnem uwzględnieniem geografji gospo... czej, historji Polski, historji powszechnej, hist... kultury, historji sztuki, literatury polskiej, ... społecznych, socjologji i hygieny. — Na poszcze... gólne kursy można się zapisywać przy ul. Bou... larda 5, a to: od 9—2 w kancelarji Inst... technologicznego II. p., zaś od 6—7 wiecz. w ... kretarjacie Uniwersytetu Ludowego I. p. Ws... kich informacji udziela Sekretarjat Uniwers... Ludowego codziennie od 6 do 7 wiecz.

— **Gdzie zaliczki?** Piszą nam: „Wszelkie ... kasterje dostały już zaliczki w wysokości trzy... ewent. jednomiesięcznej pensji. Tylko dla nauczy... cielstwa szkół średnich niema jeszcze wiadomego dodatku. Widać prześwietna władza uważa, że w ten spoób krzewić będzie idealizm, którego ty... potrzeba do sprawowania urzędu pedagogicznego. Najlepszy dowód, że kuratorjum, a więc władza szkolna, ale nie ucząca (tylko pouczająca) otrzy... mało zaliczki".

— **1100 mk. kosztuje 1 kg. cukru w Warszawie** z nowej kampanji. We Lwowie natomiast ... dają dotychczas... tylko 1600 mk.

— **Drożyzna i luksus.** Mimo braku masła, mleka, cukru, mimo spadku marki polskiej, nasze lwowskie sklepy zawalone są wprost luksuso... wym towarem. Widzimy buciki po 65.000 mk., krawatki po 14.000, parasolki damskie po 70.000, suknie i kostjumy od 700.000 w górę, futra za ki... ka miljonów, jednem słowem wszystko, bez czego uczciwy i solidnie pracujący człowiek obejść się może. Społeczeństwo powinno sobie zapamiętać tych, którzy w najcięższych chwilach państwa pa... miętają tylko o własnej kieszeni. Że te zbzikowane ceny wpływają na robociznę i podrożenie in... nych potrzebnych artykułów i szerzą demoralizację wśród mas, o tem chyba pisać nie potrzeba.

— **Z teatru.** Premiera sztuki Kistemaeckersa „Ta, która przeszła bez śladu", odbędzie się w poniedziałek w teatrze Wielkim. Obsadę tworzyć będą pp. Halina Bilińska-Czarnowska (główna rola Księżnej Czerkow), Helena Świerczewska, świeżo pozyskana z teatru łódzkiego, J. Niem... rycz, Edward Żytecki, A. Bystrzyński, J. Szla... delski, W. Konarski, F. Sarnowski, J. Dębowicz i inni. Reżyseruje p. Edward Żytecki, którego pamiętamy z występów w „Morphium".

We wtorek 17. bm. wchodzi na afisz teatru Małego nowa sztuka twórcy „Roztworu Pytla", który grany był u nas przeszło 50 razy. Jest to Winawera „Księga Hioba". Reżyseruje p. Orza... chowski. Bliższe szczegóły podamy niebawem.

— **Zakład Ciemnych, ul. św. Zofji 31, przyjmuje włosień wzamian daje kartacze i szczotki.**

——oo——

— **Kolej motywuje podwyżkę.** Na posiedzeniu komitetu taryfowego państwowej rady kolejowej, które odbyło się 3. bm. uznano za wskazane podwyższyć z dniem 1. listopada taryfy towarowe o 50 proc., zaś osobowe o 100 proc. (z wyjątkiem biletów okresowych, miesięcznych, sezonowych i rocznych, zwykłych miesięcznych dla uczniów i tygodniowych dla robotników, co do których podwyżka ogranicza się do 50 proc. ze względu na trudne stosunki mieszkaniowe i położenie materjalne osób zmuszonych korzystać z tego rodzaju biletów).

Taryfy osobowe na naszych kolejach są dotąd bardzo niskie w porównaniu z innemi środkami lokomocji np. przejazdu końmi i nie sięgają nawet jednej 4-tej części cen przedwojennych. Podwyższenie ich przeto nawet o 100 proc. da zaledwie połowę tego, co płacono za przejazd koleją przed wojną. Co się tyczy taryf towarowych, to tu stopień podwyżki przystosować należy do zmiany w cenach kursowych towarów, które notowania głównego urzędu statystycznego określają w czasie od czerwca br., kiedy taryfy obowiązujące były opracowywane, do sierpnia, ostatnie notowania głównego urzędu statystycznego na 50 proc. W tym więc rozmiarze uznał komitet taryfowy za niezbędne podwyższyć taryfy towarowe. Ministerstwo kolei żelaznych przyjęło za normę powyższy stan jedynie ze zmianą, że wobec znacznego dalszego podwyższenia cen towarów we wrześniu i październiku, będą taryfy towarowe podwyższone dwukrotnie: o 50 proc. od 1. listopada i o dalsze 50 proc. od 1. grudnia.

— **Ze świata muzycznego.** Władysław Jurkiewicz, lwowianin, b. profesor lwowskiego Instytutu muzycznego, znany u nas z estrady koncertowej, zaangażowany został jako profesor mistrzowskiej klasy w „Bendaschen" konserwatorjum „Der Musik" w Berlinie. Prof. Jurkiewicz odbędzie w czasie 6-tygodniowych ferji świątecznych tournee koncertowe po piększych miastach Europy zachodniej, zawita też do rodzinnego miasta.

— **Ruch uliczny w dnie zaduszne.** W dniach 31. października, 1. i 2. listopada 1922 zarządził magistrat. aby odbywał się pochód publiczności ulicą Piekarską na cmentarz Łyczakowski tylko jednym chodnikiem po stronie lewej. zaś powrót z cmentarza chodnikiem po drugiej stronie ulicy.

— **Kupcy wyrzucają klijentów za drzwi.** Piszą nam z miasta: Żona urzędnika państw. p. O. dała do kantoru farbiarni, mieszczącego się w sklepie „Oszczędność" przy ul. Akademickiej materję do przefarbowania. Przy odbieraniu przekonała się, że materja nie tylko nie była oczyszczona z plam, ale nawet nieusztywniona i niewyprasowana. Rozżalona z powodu zniszczenia tak dla niej cennego artykułu p. O. poczęła robić kupcowi wyrzuty. Wówczas kupiec ów rozsierdził się na dobre i obszedł bardzo ordynarnie. wyrywając jej materję i wypraszając za drzwi. Za dobrze się widocznie tym obywatelom u nas powodzi, skoro mogą sobie pozwalać na ordynarne występy.

— **W sprawie Fedaka i tow.** nie nadeszła dotąd żadna decyzja co do amnestji dla 12 jego towarzyszy, wspólnie z nim oskarżonych o współudział w zamachu morderczym na osobie Naczelnika Państwa i wojewody Grabowskiego i o zbrodnię zdrady głównej. Jak wiadomo, pojawiła się onego czasu wiadomość, jakoby Fedak sam tylko odpowiadał za zamach morderczy, inni zaś mają otrzymać amnestję. Prezydjum sądu zarządziło rozprawę na 23. bm. i doręczyło wezwania wszystkim 13 oskarżonym.

— **Adwokaci na ławie oskarżonych.** Rozprawa przeciw adwokatom lwowskim dr. Michałowi Zadereckiemu i dr. Ludwikowi Rabnerowi, oraz pośrednikowi Izraelowi Erbowi o zbrodnię oszustwa przez nabywanie w sposób podstępny depozytów sądowych, została wczoraj w południe odroczona i odesłana na wniosek prokuratora do sędziego śledczego dla uzupełnienia śledztwa.

— **Z powodu niejawienia się sędziów przysięgłych** w odpowiedniej liczbie na wczorajszej rozprawie przeciw Wasylowi Krawczukowi i tow. o morderstwo, trybunał zmuszony był rozprawę odroczyć. Nie jawili się obywatele wyznania mojżeszowego z powodu święta.

— **Sprawcy zamachów terrorystycznych** w powiecie stryjskim, aresztowani tam w tych dniach będą sprowadzeni do więzienia sądu lwowskiego. Otrzymano tu polecenie, aby dla 28 herosów ukraińskich przygotowano pomieszczenie. Z tego wynika, że śledztwo przeciw nim toczyć się będzie we Lwowie.

— **Niepoprawny złodziejaszek.** Podczas obławy za grasującymi bandytami w pow. łańcuckim, w lesie ks. Lubomirskiego na Zmysłówce wpadł w ręce policji Ludwik Dec ze skradzionemi rzeczami. Dec, który zbiegł 22. września z więzienia sądu okręgowego w Rzeszowie, zdołał już okraść kilku gospodarzy, zamieszkałych w okolicznych wsiach. Część rzeczy skradzionych, którą znaleziono przy nim oddano poszkodowanym, a Deca zamknięto z powrotem w więzieniu w Rzeszowie.

— **Młody „fachowiec".** W ulicy Grodzickich aresztowano wczoraj 17-letniego Jana Kuraża w chwili, gdy ten wyciągnął z kieszeni Cili Siterfstein 9.000 marek.

Z całej Polski.

— **Zjazd Hallerczyków** zapowiedziano na 21. i 22. bm. w Katowicach. Adres Komitetu Zjazdowego w Katowicach — Młyńska 15 (sekretarz p. Jurczyk).

— **P. K. O.** w **Katowicach.** Z dniem 1. października br. zaprowadza się obrót czekowy Pocztowej Kasy Oszczędności (w skróceniu PKO) w urzędach i agencjach pocztowych na polskiej części Górnego Śląska, tudzież wzajemny obrót czekowy PKO. z urzędami i agencjami pocztowemi na obszarze reszty Polski. Na obszarze polskiej części Górnego Śląska będzie podjęty obrót czekowy PKO. w markach polskich i niemieckich, zaś między polską częścią Górnego Śląska a resztą Polski wyłącznie w markach polskich. Do obrotu czekowego oddziału PKO. w Katowicach mogą przystąpić zarówno mieszkańcy polskiej części Górnego Śląska, jakoteż wszyscy inni na całym obszarze Rzeczypospolitej polskiej. Właściciel konta czekowego PKO. w Katowicach będzie dysponował funduszami swymi bezpośrednio przez ten oddział, który będzie przesyłał przekazy czekowe do wypłaty wprost do urzędów pocztowych w całej Polsce. Oddział PKO. w Katowicach będzie prowadził w przedmiocie swoich bieżących czynności bezpośrednią korespondencję z urzędami poczt i z dyrekcjami poczt i telegrafów.

— **Połączenie kolejowe Warszawa-Moskwa.** W ciągu dni najbliższych na linji Moskwa-Mińsk zaczną kursować pociągi skoordynowane z linją kolejową Mińsk-Warszawa.

— **Morderstwo rabunkowe w Dobrostanach.** Trzech bandytów napadło na Daniela Mykietyna, gospodarza w Dobrostanach i zamordowawszy go, zrabowali 18.000 mp. Za mordercami zarządzono pościg.

Ze świata.

— **Afera szpiegowska w Czechach.** Prócz Novakovsky'ego i Schwabego aresztowano jeszcze braci powyższych, kochankę i matkę Schwabego, oraz syna posła Baerana, znanego z namiętnego zwalczania republiki czechosłowackiej w parlamencie i w prasie. Aresztowania trwają dalej, w Bernie uwięziono 2 dalszych oficerów czeskich: Jellinka i Dietricha. — **Charakterystyczne,** że niektóre pisma czeskie piszą nazwisko głównego sprawcy „Nowakowski" chcąc wmówić, że to Polak; również, że obaj Baerani stykali się z poselstwem polskiem i tam sprzedawali wojskowe tajemnice Cz. S. R. Poseł Baeran odpiera te insynuacje, nazywając je śmiesznemi.

— **Proces przeciw mordercom Rathenaua.** Trybunał przystąpił do przesłuchania stron, a po ukończeniu zawiadomił przewodniczący, iż najbliższe posiedzenie sądu, celem ogłoszenia wyroku, wyznacza na 14. bm. godz. 12. Należy jednak liczyć się z możliwością, że narady trybunału do tego czasu nie będą dokończone, w którym to wypadku. ogłoszenie wyroku nastąpiłoby dopiero o godz. 15.

Na piątkowej rozprawie sądowej złożył główny oskarżony Techow senzacyjne zeznania w sprawie tajnej organizacji „Consul". oświadczając, że w razie gdyby nie był dokonał zamachu na Rathenaua, groziłaby mu śmierć ze strony organizacji. Zeznanie to wywołało żywe wrażenie wśród sędziów. (AW.)

Zebrania, odczyty i widowiska.

— **Rozkaz!** Rada zawiadowcza b. II. odcinka Obrony Lwowa wzywa wszystkich członków, by bezwarunkowo jawili się dnia 18. października (w środę) o godz. 7 wieczorem w szkole Marji Magdaleny w sprawach odcinkowych bardzo ważnych.

— **Zebranie Obrońców Lwowa III. i IV. Odcinka** odbędzie się w niedzielę 15. bm. o godz. 10 rano w lokalu Związku Obrońców przy ul. Ormiańskiej 2, a nie jak pierwotnie ogłoszono w szkole Konarskiego.

— **Zebranie członków „Ogniska" Z. P. N. S. P.** odbędzie się w niedzielę dnia 15. bm. w szkole męskiej im. Kościuszki, ul. Czarneckiego 1. 1, o godz. 11. Na porządku dziennym: sprawa zakupu „Domu zdrowia" w Zakopanem.

— **Z Towarzystwa Sztuk Pięknych** komunikują nam: W niedzielę dnia 15. bm. o godz. 11 w południe nastąpi otwarcie wystawy zbiorowej art. mal. Alfreda Terleckiego oraz art. mal. Adama Bunscha. Wystawa otwarta będzie codziennie w lokalu Tow. przy ul. Dzieduszyckich 1 (gmach Muzeum Przemysłowego) od 10—4 popoł. Wstęp 300 mp., dla młodzieży po 150 mp. Równocześnie otwarta jest wystawa akwarel i szkiców gdańskich art. mal. Janiny Nowotnowej oraz wystawa rzeźb art. rzeźb. Józefa Wilka z Przemyśla.

Komunikaty.

Powszechny Bank Kredytowy we Lwowie. Dnia 3. października br. odbyło się posiedzenie Rady Zawiadowczej Powszechnego Banku Kredytowego pod przewodnictwem prezesa p. Władysława Długosza, a w obecności komisarza rządowego p. radcy dworu Makowskiego. Na posiedzeniu tem uchwalono przeprowadzić zatwierdzone już przez rząd podwyższenie kapitału zakładowego Powszechnego Banku Kredytowego na 200 miljonów marek pol. i w tym celu rozpisać subskrypcję z terminem końcowym 15. listopada br., nadto zaś zwołać na dzień 12. grudnia br. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie akcjonarjuszy tegoż Banku, celem powzięcia uchwały w sprawie dalszego podwyższenia kapitału zakładowego na 500,000.000 mp.

W dalszym ciągu zamianowała Rada Zawiadowcza wicedyrektorami Banku pp. dr. Antoniego Muellera, Zygmunta Schotza i dr. Emila Späta, starszym prokurzysta dotychczasowego prokurzystę p. dr. Aleksandra Ostoję Zawadzkiego.

Zarazem udzielono p. dr. Zygmuntowi Nuzikowskiemu prokury do podpisywania firmy Oddziału w Borysławiu.

——O——

Wolna Akademja Sztuk Pięknych podaje do publicznej wiadomości, że dnia 16. bm. rozpoczyna naukę.

——oo——

— **Z sali koncertowej.** Arnold Földesy, słynny wiolonczelista którego prasa zagraniczna zalicza do cudów świata nowoczesnego ruchu muzycznego, daje jedyny w tym sezonie koncert we wtorek 17. bm. W programie kompozycje Haydna, Bacha, Locatellego i Poppera. Partję fortepianową objął dr. E. Steinberger.

Komunikaty.

Członkowie Związku literatów, którzy chcą otrzymać przydział tytoniu na październik, złożą pieniądze na ręce p. Parandowskiego (Pańska 15. Księgarnia Altenberga, od 12—1 popoł. do dnia 18. bm.).

—oo—

Mistrz **Lew Sirota** odbędzie lekcje w Instytucie Muzycznym dnia 21. października. ti. w sobotę. — Zarząd Lw. Instytutu Muzycznego, ul. Sobieskiego 4.

Z OPERY.

CYGANERJA. — POŻEGNALNY WYSTĘP EWY DIDUR.

Występy Ewy Didur w teatrze miejskim udowodniły, że artyzm jej nie ogranicza się jedynie do estrady, lecz obejmuje również scenę w stopniu godnym córki wielkiego artysty. Partja Mimi, bogata zarówno w momenty liryczne jak dramatyczne, jest jakby probieżem sił i kwalifikacji wszystkich artystek. Mimo pozornego podobieństwa rolę tę można rozmaicie pojąć i tchnąć w nią swój indywidualizm. Kwestja indywidualnego pojmowania roli nasuwa mnie pewnie pozornie od tematu odbiegającą uwagę natury ogólnej: W operach repertuaru lwowskiego ustalił się pewien szablon w wyborze temp, o których racji nie decyduje sens muzyczny tylko przyzwyczajenie. Tu należą liczne, nie zawsze pożądane wstrzymywania przy każdej wyższej nucie (leżącej po nad dwukreślonem f), przy każdej wyższej frazie, która czasem tylko wymaga tego patosu, jaki powstaje przy forte-ritenuto. Obok tego da się zauważyć drugi również niekorzystny objaw: przejaskrawienie temp w kierunku allegra, pewien niepokój, który nie pozwala rozwinąć się kantylenom i recytatywom. Można dużo wytłumaczyć jednym argumentem: pewnego rodzaju „podpędzanie" w tempach jest niezbędne przy wykonaniach z siłami nowemi, nie dosyć rutynowanemi, w jakie teraz obfituje scena lwowska; by zapobiedz rozwlekaniu, do których inklinuje ensemble chwiejny i niepewny, dyrygent stara się nakłaniać śpiewaków do szybszego tempa. — Lecz taktyka narzucania temp jest zbędną, nieraz nawet szkodliwą przy występach solistów-gości, co do których kwalifikacji artystycznych niema dwóch zdań; ich indywidualizm i artyzm interpretacji może wystąpić jedynie wtedy, gdy im się pozostawi pewną swobodę w wyborze temp i dynamiki.

Odnosiło to się to wrażenie zarówno przy występie gościnnym Didura, jak też w „Cyganerji" przy występie Ewy Didur. Radzi byliśmy usłyszeć ich własny sposób ujęcia arji i gry od pierwszej do ostatniej sceny. Tymczasem niecierpliwe i bardzo wymowne znaki, wysyłane z pulpitu dyrygenckiego zmuszały gości do zastosowania się do praktyki lwowskiej. Mimo to udało się solistce tej miary co Ewa Didur nadać całości silnie indywidualne piętno. Wprowadziła ona w poszczególne sceny mnóstwo nieoczekiwanych, nowych, nad wyraz trafnych szczegółów; ile wyrazu i logiki było w niemej grze przy podsłuchiwaniu rozmowy (w akcie IV., przed gospodą), ile żaru uczucia i rozpaczy w chwili agonii. Ile modulacji i ciepła w każdej frazie muzycznej. Dla każdego słowa, dla każdej nowej myśli był odrębny wyraz w głosie i w mimice. Głos jej brzmiał nadzwyczaj szlachetnie i subtelnie. Jej kreacja biednej Mimi pozostanie niezapomnianą i jedyną w swoim rodzaju.

Na specjalną pochlebną wzmiankę zasługują pp. Dolnicki, Cyganik i Martini.

Dr. A. Sołtys.

—oo—

Z SALI KONCERTOWEJ.

MIKOŁAJ ORŁOW.

Głośne w świecie muzycznem imię Orłowa, nie zainteresowało lwowską publiczność w tym stopniu, jak to było przypuszczać można. Orłow koncertował onegdaj przed niezbyt licznem audytorjum, które wcale nie żałowało, że przyszło. Już podczas wykonania pierwszego numeru, koncertu d-moll Stradala-Bacha nikt nie wątpił, że przy fortepianie siedzi wybitny pianista. Zaimponował on wszystkim brawurową, nadzwyczaj lekką i czystą techniką, wysokim smakiem artystycznym we frazowaniu, w tempach, jak niemniej w wyborze programu. Grę jego cechuje spokój oraz wielka ekonomia w odtwarzaniu całości. Styl jego interpretacji nadaje się wysoce do dzieł polifonicznych, w których artysta uwydatnia z wielką plastyką bogactwo równoczesnych pomysłów melodyjnych. W utworach w rodzaju czarującego Capricia Scarlattiego lub Scriabina Etiudzie tercjowej wystąpiła w całej pełni przejrzystość i subtelność techniki Orłowa. Najsilniejsze wrażenie wywarły warjacje Brahmsa, zadziwiające ogromem pomysłów w konstrukcji i siłą wyrazu. Charakterystyczne dla Brahmsa rzuty akordowe i jego genialnie skomplikowana rytmika nie zdawały się sprawiać koncertantowi żadnych trudności. Kontrasty kolorystyczne nagromadzone w warjacjach należycie uwypuklone, potęgowały wrażenie tego dzieła. Z dwóch kompozycji rosyjskiego kompozytora Medtnera druga, zbudowana na „bazso ostinato" przemawia silniej, chociaż nie można odmówić i pierwszej indywidualnych, sympatycznych rysów. Utwory Scriabina (Walc op. 38, dwie etjudy, sonata op. 4.) stojące silnie pod wpływem Chopina, znalazły w Orłowie godnego odtwórcę. Na zakończenie odegrał pianista z brawurą Liszta „Au borde d'une source" i Tarantellę.

Dr. A. Sołtys.

—oo—

Kurjer ekonomiczny.

Lwów, 13 października

+ **Produkcja węgla w polskiej części Górnego Śląska** wynosiła za czas od 25. do 30. września 464.518 ton. Zużytkowano w polskiej części G. Śląska 149.108. Na cele kopalń: 42.057; na deputaty: 9.579; własne fabryki: 49.822; obce fabryki: 27.718; inne (opał. koleje itd.): 19.872. Wywieziono do innych dzielnic Polski 77.601. Do niemieckiej części G. Śląska 36.382; do Rzeszy 104.521; do Austrji 43.131; do Czechosłowacji 1.863; do Szwecji 6.882; do Węgier 7.719; do Gdańska 7.768; do Kłajpedy 907; do Danji 235; do Szwaicarji 615; do Jugosławji 450. Zażądano wagonów 49.266, dostarczono 34.730, brak 14.536 (25 proc.). Produkcja koksu wynosiła w r. 1921 — 1.161.380 ton, w niemieckiej części 1,240.293 ton. (AW.).

+ **W sprawie uprawy lnu.** Towarzystwo Gospodarskie przystępuje do organizowania spółdzielczych zakładów do wyprawy lnu i konopi, połączonych ze składnicami towarów tekstylnych, w których członkowie będą mogli te towary nabywać po cenach fabrycznych już to za gotówkę, już to porachunkiem za dostarczony zakładowi do przeróbki surowy len lub konopie ((słomę). Bliższych informacyj w tej sprawie, a mianowicie co do rentowności uprawy lnu i konopi, a także co do rentowności projektowanego przedsiębiorstwa udziela w godzinach urzędowych inspektor uprawy lnu i konopi komitetu towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, u którego są też do przejrzenia plany i kosztorysy zakładu.

+ **Liczba bezrobotnych zmniejsza się.** Główny Urząd statystyczny obliczył, że w sierpniu br. przemysł zatrudniał ogółem o 1.4 proc. robotników więcej niż w lipcu, co świadczy o dalszem uruchomieniu warsztatów pracy. W poszczególnych dzielnicach zwyżka zatrudnienia wynosiła: w b. Kongresówce 2 proc., w Wielkopolsce 0.2 proc., w Małopolsce natomiast jest zniżka o 1.3 proc. Najwyższy odsetek zwyżki zatrudnienia wykazuje przemysł metalowy o 3.2 proc. Zniżkę zatrudnienia o 2.4 proc. wykazuje przemysł drzewny. (AW.).

+ **Agio złota w Niemczech** ustalono na czas od 11. do 17. października na 36.900. W ubiegłym tygodniu wynosiło ono 34.400. (AW.).

+ **Wiedeński jarmark wiosenny** rozpocznie się 18. marca 1923 i trwać będzie do dnia 24. marca. (AW.).

Giełda.

+ **Giełda pieniężna.** Na giełdzie dzisiejszej ruch ożywiony. Kursa walut i akcji zwyżkowe. W papierach dywidendowych wielkim popytem cieszyły się Parowozy, za które płacono pod koniec 1650. Chodorów awansował na 4900. Płacono za Ćmielów 2800. za Naftę 2100. Z akcji bankowych poszukiwano Lw. Bank Dyskontowy po 1800. W walutach obroty znaczne. Berlin zakończył kursem 4. Praga droższa o 27 punktów. W dewizie na Wiedeń transakcje po kursie 13.75. Dolary 10.500. Marki niemieckie 4.20. Korony czeskie 357. Tendencja w walutach i akcjach wybitnie zwyżkowa. Usposobienie ożywione.

+ **Giełda zbożowa.** Z powodu braku gotowego towaru, podaż w pszenicy minimalna, natomiast w życie podaż bez zmiany. Transakcje dokonano w życie po 21.000 loco Włodzimierz Wołyński. Tendencja utrzymana, usposobienie rezerwowane. Następne zebranie giełdy zbożowej d. 16 bm. o godz. 5 popoł.

+ **Giełda warszawska.** (Tel. wł.) (G.) Dla akcji tendencja mocniejsza przy ożywionych obrotach. Waluty i dewizy zagraniczne mocniej z wyjątkiem marki niemieckiej. która w dalszym ciągu okazywała tendencję słaba.

Kursa giełdy lwowskiej.

Ż = żądają, T = transakcje. Zresztą: płacą.

A) Akc. Bank.	13 paźdz.	B) Akc. przem.	13 paźdz.
Akc. Związk. .	700	Gafota ex . .	1225
Dyskont Lw. .	1300	Górka	7750
Handl. Pozn. .	3200	Olkos	T 8425
Hipot. akc. . .	800	Parowozy . .	T 1650
Hipot. zemel.	420	Patria	5600
Małopolski .	750	Pezet	19 0
Powszechny .	375	Pocisk	825
Przemysłowy	525	Pol. Glob . .	650
Ziemski kred.	600	Pol. Nafta . .	T 2100
		Pol. Tow. Bud.	T 2500
B) Akc. przem.		Pol. Tow. H.	800
Brow. Lwow.	18000	R kszawa . .	6000
Chodorów . .	T 4900	Siersza el. . .	1250
Karpalit . . .	2150	Gór. Siersza .	13000
Ćmielów . .	T 800	Tepege . . .	7700
Portland z S.	—	Zieleniewski .	6800
Galicja . . .	70 600	Żegluga pol. .	250

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 236	Lwów — dnia 13 październ. 1922		Warszawa dnia 13 paźdz.	Zurych dnia 13 X.	Berlin dnia 13 X.	Wiedeń dnia 13 X.
	Gotówka	Dewizy	Dewizy			
100 Mk. pol.	—100—	—100—	—100—	0.05⅝	26.00	705
1 funt ang.	45000—47000	45250—47250	41000—43200	23.83	12200.00	327100
100 frs franc.	74000-78000	75000-80000	75000-79400	40.72	20750.00	557400
100 fr. szwaj.	190000-200000	193000—203000	194000—198000	100.00	51300.00	1 1650
100 frc. belg.	70000-75000	71000-76000	72900—74300	37 70	19150.00	518400
100 K czesk.	32000—36000	32500—36500	35000—35500	18 30	115.40	249700
100 K węg.	350—400	300—400	— —	—.21	36.54	2940
100 K austr.	12-15	13-15	00 13—00.13	—.0072	3.13	100.—
100 M niem.	380—430	375—425	375—395	0.20	100.—	5815
1 Dolar am.	9500—10500	9500—10500	10200—10400	536.25	2 50.00	.73785
100 Lir wł.	40000-44000	40000-44000	41500—45800	22.90	1170.00	31567
100 Lei rum.	5700—6700	5800—6800	——	3 27	228.20	45200
100 guld. hol.	400000-410000	400000—410000	——	208.80	107000.00	2867000
100 K norw.	P 45000—50000	P 46000—51000	——	94 00	5921.00	1516500
100 K duńs.	82000—85000	P 80000—85000	——	108.25	7818.00	1500500
100 K szw.	P 70000—72500	P 70000—75000	——	141.25	9387.50	1958000

UWAGA: „P" oznacza kursa poprzednie, ostatnio notowane

Nekrologia.

†

Za spokój duszy ś. p.

Tadeusza Seweryna Kistryna

odbędzie się w piątą rocznicę śmierci

NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE

w kościele archikatedralnym dnia 17. b. m. we wtorek o godz. 12., na które krewnych i znajomych zaprasza

Rodzina.

Na okładce wielkich zdarzeń.

BOHATER „CONSULA".

Portret: Hans Gerd Techow. Cóż to za wielkość? Jeden z morderców Rathenau'a na rozkaz „Consula", jednej z organizacji wojującego nacjonalizmu pruskiego, członek „mordkomando". Typ głupiego smarkacza. Pretensjonalnie ubrany żółtodziób z wysuniętą szczęką, tłustą dolną wargą. Nos perkaty i załamany. Wypukłe wybitnie czoło. Ogólne wrażenie: nieprzemijający infantylizm.

Antropologicznie uderza na pierwszy rzut oka krągła czaszka słowiańskiego chłopa. Pan Techow — bastard i bohater narodowy.

Nie wiem, czy można lepiej wyobrazić sobie „narodowego" korps-studenta, ex-vicefeldwebla królewsko-pruskiego, jak ten tępy młokos... Pan Hans Gerd (szkoda, że nie Kuno Siegfried) „Techow!

*

Regulamin faszystów. To, co każdy „gregario" wiedzieć musi, czy należy do „principi", noszących czarne koszule (mycie się częste nie leży w zwyczajach szlachetnych południowców) — czy też do „triarii". A mianowicie organizacja „fasci" — rangi. Jak ongi Hryćko Pałamarczuk musiał się w Parma-regimencie uczyć nazw rang od „hendryka" i „lajtmana" w górę tak teraz „gregario" musi wiedzieć, że nad stoi komendant manipolo, centurji, kohorty, konsul — dalej gubi się już nomenklatura z preparacji do Cezara czy Liwjusza — inspektor, generalny komendant...

Ma się wrażenie, że lada chwila „principi" a może i „triarii" pójdą spalić Lutecję Parizjów, w której naczelnicy plemion galiskich zgoła lekceważąco odzywają się o wielkości Romy i Augusta, zwanego Wiktorem Emanuelem, lub zajmą leże zimowe w Vindobonie, gdzie wśród barbarzyńców okrutnie tanio...

Szczęśliwy naród wśród którego śmieszność nie zabija!

Ica.

KRONIKA SPORTOWA.

Match Czarni—Hasmonea odbędzie się w niedzielę 15. bm. na boisku T. Z. R. za rogatką Stryjską. Początek o godz. 3 popoł.

Konkurs.

W samorządzie Województwa Pomorskiego są do obsadzenia posady lekarzy psychjatrów, a mianowicie:

1) w Krajowym Zakładzie Psychjatrycznym w Kochorowie pod Starogardem posada drugiego prymarjusza z poborami VI stopnia i dwóch ordynatorów z poborami VII. stopnia,
2) w Krajowym Zakładzie Psychjatrycznym w Świeciu posada jednego ordynatora z poborami VII. stopnia.

Pobory według ustawy z 13. lipca 1920 Dz. U. t. Nr. 65 i dodatek samorządowy łącznie z dodatkiem dla zakładów psychjatrycznych w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z 7/6 22 w wysokości 40%. Pomieszkanie służbowe za opłatą według norm obowiązujących dla urzędników państwowych i korzystanie z pewnych dogodności aprowizacyjnych. Lekarze samotni mogą korzystać z kuchni zakładowej za mierną opłatą. Podania zaopatrzone w świadectwa lekarskie, curriculum vitae z podaniem praktyki psychjatrycznej i referencje należy przesłać do Starostwa Krajowego Pomorskiego w Toruniu ul. Mostowa 13. 2520

L. A. 1262. w Drohobyczu, d. 28 września 1922.

KONKURS.

Wydział powiatowy w Drohobyczu rozpisuje niniejszem konkurs na posadę lekarza okr. w Schodnicy.

Z posadą tą są połączone pobory służbowe XII. stopnia płac wedle norm dla urzędników państwowych, stosowny ryczałt na podróże urzędowe i stosowny ryczałt na wydatki biurowe.

Podania o nadanie tej posady należy wnosić do wydziału powiatowego w Drohobyczu najpóźniej do końca października 1922 z dołączeniem:

1. dyplomu doktora wszech nauk lekarskich,
2. dowodu posiadania obywatelstwa polsk.
3. poświadczenia z odbytej co najmniej 2 letniej praktyki,
4. świadectwa zdrowia,
5. metryki urodzin. 2524

Z wydziału powiatowego

Winepr. Chłapowski mp. Sekr. Janicki mp.

WAŁY TRANSMISYJNE

stalowe od 20 do 150 mm., — **STAL** rapidowa **DYAMENTOWA** Chromowa, Manganowa i t. p. — **DRUTY** stalowe — **BLACHA** stalowa w różnych grubościach wyrobu światowej sławy Fabryki stali Bracia **Böhler**, oraz wszelkie maszyny ślusarskie i stolarskie i przyrządy do tychże jakoto: piły gatrowe, piły taśmowe, wiertaki, gwintownik, przyrządy miernicze i t. p. z pierwszorzędnych firm zagranicznych. Największy Skład Fabryczny na Małop. **ADOLF WIETCHY Bekerta 4.** Sklep **Inż. St. Klimowicz i Adolf Wietchy ul. Kopernika 11.**

LW. 28.046/V. Lwów, dnia 29. września 1922.

OGŁOSZENIE.

Tymczasowy Wydział Samorządowy jako zarządca fundacji ś. p. Zachajasiewczowej zamierza wydzierżawić realność „Helanka“ we Lwowie, u wylotu ul. św. Wojciecha, na okres 10-letni. Istniejącym tam domu mieszkalnym wyłącza się z pod dzierżawy 3 pokoje z kuchnią, za opróżnienie reszty Tymczasowy Wydział Samorządowy nie bierze odpowiedzialności.

Dzierżawca jest obowiązany pokrywać wszelkie podatki i koszta asekuracji, zremontować i utrzymywać w stanie zdolnym do użytku wszystkie budynki, wreszcie ogrodzić do dwóch lat zagospodarowaną część realności, własnym kosztem, drutem kolczastym i żywopłotem na wysokość 1½ m.

Czynsz dzierżawny należy oferować w cetnarach cetnej pszenicy od jednego morga. Czynsz płatny jest w półrocznych ratach z góry, pierwsza rata przy podpisaniu kontraktu. Kaucja dzierżawna w wysokości półrocznej raty.

Bliższych informacji udzieli Departament V. (Fundacyjny) Gmach Sejmowy II. p. Nr. 7a.

Oferty opieczętowane wnosić należy do protokołu Tymczasowego Wydziału Samorządowego (Gmach Sejmowy) **najdalej do dnia 20. października b. r. włącznie.** do oferty należy dołączyć kwit na wadjum w kwocie 100.000 Mk. złożone w Kasie skarbowej „A“ (Gmach Sejmowy parter).

Z Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie.

2526 **Pazdro w. r.**

Nakrycie stołowe

z prawdziwej ALPAKI poleca 2250

Stan. Wierzbicki

Magazyn porcelany i szkła, skład srebra chińskiego i wyrobów kuchennych

Lwów. ul. Halicka 4.

Kopalnie złota.

Pewna lokata kapitału i egzystencje osiągnie tylko ten, kto się zgłosi celem kupna

Majątku

jakiegokolwiekbądź, które posiada od najmniejszych do największych różne folwarki, gospodarstwa rolne, objekta przemysłowe i handlowe i t. d. w Poznańskiem i na Pomorzu oraz i na polskiem Górn. Śląsku, po cenach najtańszych. Informacji udziela się za darmo. Zgłoszenia tylko do

Biura Komisowego J. Karlińskiego

OSTRÓW. ul. Raszkowska 26.

(Pozn.) tel. 227. 2240

Wozy gospodarcze różnych wielkości, najlepszych i suchych materjałów drzewnych i żelaznych wyrabia masowo i

Koła bose i okute dostarcza 2360

POTĘGA S. A. Kraków, Basztowa 9.

Nauka i wychowanie

Lekcji francuskiego, niemieckiego, angielskiej i konwersacji. Wronowska 1. p. 2519

Szkoła tańców nowoczesnych („Ecole de Danse“) St. Niemczynowskiego, **Lindego 5.** Wpisy 5—8. 2518

Posady i prace.

Zdolny rachunkowiec i przemysłowiec ze średnim wykształceniem, szkołą przemysłową i kursami fachowemi poszukuje posady biurowej. Zgłoszenia do administracji Kurjera Lwowsk. pod „Z. Z.“. 2434

Inteligentna, energiczna kobieta, znająca buchalterję, poszukiwana do biura. Piekarska 17, parter. 2494

Były dyrektor zdrojowisk poszukuje posady dyrektora, buchaltera, rachmistrza, kasjera, sekretarza, lub magazyniera w zarządach dóbr, zdrojowiskach, handlu i przemyśle, długoletnia praktyka i referencje. Zgłoszenia pod »Zdrojowisko«, Reklama Prasowa, Lwów. 2530

Poszukuję kobiety starszej, uczciwej, dobrze poleconej, do kuchni i do dzieci na wieś. Wyjazd wtorek 17. bm. Zgłoszenia osobiste na Łyczaków 57. I. p. w podwórzu przez ganek do nauczycielki T., między godz. 1—5. 2525

Różne.

KONCES. BIURO BUCHALTERYJNE Z. Olszewskiego

Lwów Kulkowa 38. zakłada księgi, sporządza bilanse, przeprowadza rewizje ksiąg i t. p., poleca na posady początkujące i rutynowane siły buchalteryjne i kantorowe. Godziny dla stron od 10—12-tej i od 5—7 2496

Unieważniam dokument zwolnienia wydany na imię Jan Mac z dnia 5. stycznia 1920 r. przez 12 puł. art. polnej. 2505

Za odstąpienie pokoju i kuchni zamęże się bezinteresownie gospodarstwem i urządzę swojemi meblami elegancko jeden pokój. Adres poda »Administracja Kurjera.

Poszukuję spólnika z kapitałem od 10 do 15 miljonów, kapitał gwarantowany, pierwszeństwo mają P.T, i którzy interesują się mleczarstwem. Zgłoszenia pod „Latteria“ do administracji Kurjera Lwow. 2517

Maszynowy inżynier pracujący 20 lat w jednej z największych naftowych rafinerji na Śląsku, chce zmienić posadę. Oferty pod adresem: **K. F. Bulewski, Bielsko, Strzelecka 46** 2521

Kupno i sprzedaż

Kamienica w śródmieściu z komfortem, wolne mieszkanie do sprzedania — Wiadomość Dr. Gieruszyński Lwów Pańska 4. [illegible]

Kupujemy zbiorniki, pojemności od 100 do 1000 hektolitrów. Oferty nadsyłać do administracji Kurjera lw. pod „Zbiornik“. [illegible]

200 korców kartofli po 6.000 mkp. do sprzedania. Łaskawe pisemne zgłoszenia pod „Gospodarz“ do administracji Kurjera Lw. 2488

MARKI pocztowe do kolekcji, polskie, zagraniczne, zbiory, zapasy **kupuje** **Eug. A. SZCZERBAN** Lwów, ul. Wronowska 10

Powszechny Bank Kredytowy

Spółka Akcyjna

zaproszenie do subskrypcji

Walne Zgromadzenie akcjonarjuszy Powszechnego Kredytowego S. A. we Lwowie uchwaliło dnia 23. stycznia 1922, podwyższenie kapitału akcyjnego na

mkp. 200,000.000

która to uchwała zatwierdzona została postanowieniami Ministerstwa Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 25. lutego 1922 r. L. D. K. 540/22/III. względnie z 9. września 1922, 3648/D. K/III.

Na tej podstawie przystępuje obecnie Powszechny Bank Kredytowy S. A. do przeprowadzenia tej podwyżki a gdy objęcie większości akcyj nowej V. emisji zostało już zapewnione, rozpisuje niniejszem na pozostałą ilość

SUBSKRYPCJĘ

na następujących warunkach.

1) Dotychczasowym akcjonarjuszom przyznaje się prawo poboru nowych akcyj w stosunku 5 (pięciu) akcyj nowej V. emisji za każde 2 (dwie) sztuki poprzednich emisyj.

2) Akcjonarjusze, chcący wykonać powyższe prawo poboru, winni w terminie do dnia 10. listopada b. r. włącznie przedłożyć w jednem z niżej podanych miejsc subskrypcyjnych oryginalne akcje I—IV. emisji bez arkuszy kuponowych w celu zaznaczenia na nich wykonania prawa poboru.

3) Zgłoszenia na nowe akcje poza prawem poboru winne być uskutecznione w jednem z niżej podanych miejsc subskrypcyjnych w terminie do dnia 15. listopada br. włącznie.

4) Kurs emisyjny nowych akcyj, przeznaczonych do rozdziału dla dotychczasowych akcjonarjuszy na zasadzie prawa poboru wynosi mp. 250 za szt., zgłoszonych zaś poza prawem poboru mp. 275 za sztukę.

5) Cena kupna złożona ma być w całości przy zgłoszeniu w gotówce przy doliczeniu kosztów konfekcji po mp. 25 od każdej akcji im. wartości mp. 140 oraz podatku giełdowego.

6) Repartycję nowych akcyj poza prawem poboru przeprowadzi Dyrekcja Powszechnego Banku Kredytowego wedle swego swobodnego uznania po zamknięciu subskrypcji. Subskrybentom, których zgłoszenia uskutecznione poza prawem poboru nie zostaną uwzględnione, zwróci się wpłaconą kwotę wraz z 7 prc. odsetkami od dnia wpłat.

7) Nowe akcje uczestniczą w zyskach Banku od dnia 1. stycznia 1923 r, i od tego dnia zrównane będą z akcjami poprzednich emisji.

Zgłoszenia przyjmują: Powszechny Bank Kredytowy S. A. we Lwowie i jego Oddziały w Borysławiu, Drohobyczu i Krakowie, tudzież Banque des Payes de l'Europe Centrale w Paryżu i Wiedniu.

Lwów, dnia 7. października 1922. 2515

Ing. E. WILGA, Warszawa, ulica Kopernika 12.

Jeneralny Przedstawiciel Domu Handlowego

MILAN POPOVITCH & Ing. E. WILGA

Belgrad (Jugosławia), ul. Kralja Milana 71.

Jedyna w Belgradzie firma mająca wyłącznie na celu stosunki handlowe z Polską.

Przyjmuje towar i a skład komisowy.

Przyjmuje przedstawicielstwa pierwszorzędnych fabryk.

Poszukuje stosunku z fabrykami włókienniczemi.

Dostarcza do Polski produktów miejscowych. 1310

Motory elektryczne dynamomaszyny materjały elektryczne, żarówki automobilowe 6, 8, 10 i 12 volt, żarówki oszczędnościowe 110 i 220 volt poleca ze składu firma

Marjan Leikert Lwów, Lindego 2.

Krajowy Zakład dla Przemysłu Fabrycznego

„ROLINDUSTRIA“ S. A.

Lwów, Fredry 9. telef. 653.

Własna fabryka maszyn młyńskich oraz wyłączne zastępstwo światowej sławy fabryki maszyn młyńskich 1954

Braci SECK w Dreźnie.

Z Drukarni Polskiej pod zarządem Zygmunta Kiełbusiewicza we Lwowie, ul. Chorążczyzny 31. Redaktor odpowiedzialny: Tadeusz Stroński.